

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان مدیریت و برنامه ریزی آذربایجان غربی

کارگروه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری استان

گروه کاری آموزش عالی و پژوهش های کاربردی

درخواست برای ارائه پیشنهاد (RFP) طرح پژوهشی

عنوان اولویت پژوهشی

**شناسایی و تدوین طرح امکان سنجی 10 فرصت سرمایه گذاری در حوزه های جدید اقتصاد در
استان آذربایجان غربی**

استاندارد آذربایجان غربی

عنوان طرح
شناسایی و تدوین طرح امکان‌سنجی 10 فرصت سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جدید اقتصاد در استان آذربایجان غربی

ماهیت طرح
☒ مطالعاتی ☐ آزمایشگاهی ☐ میدانی ☐ توسعه فناوری

محصول نهایی پروژه
☒ گزارش ☐ ساخت نمونه محصول ☐ نرم افزار ☐ فناوری

بیان مساله
مطالعه امکان‌سنجی، ارزیابی و تجزیه و تحلیل پتانسیل یک پروژه پیشنهادی است و براساس تحقیقات و مطالعاتی پایه‌ریزی می‌شود که روند تصمیم‌گیری را تسهیل می‌نماید. یک مطالعه امکان‌سنجی هدف عینی و منطقی، نقاط قوت و ضعف یک کسب و کار فعال یا سرمایه‌گذاری پیشنهادی، فرصت‌ها و تهدیدات موجود در محیط، منابع موردنیاز برای پیاده‌سازی و درنهایت، چشم‌انداز موفقیت را ترسیم می‌کند. این نوع مطالعه باید زمینه تاریخی کسب و کار یا پروژه، توضیحات محصول یا خدمات، صورت‌های حسابداری، جزئیات عملیات و مدیریت، تحقیقات بازاریابی و سایت‌ها، اطلاعات مالی، الزامات قانونی و تعهدات مالیاتی را فراهم نماید. به‌طور کلی، مطالعه امکان‌سنجی قبل از توسعه فنی و پیاده‌سازی پروژه پیش می‌رود. این نوع مطالعه باید با یک رویکرد هدفمند و بی‌طرفانه برای ارائه اطلاعات در مورد تصمیماتی که می‌تواند براساس آن گرفته شود انجام پذیرد. فرآیند امکان‌سنجی پروژه می‌تواند با توجه به نوع فعالیت متفاوت باشد اما در حالت کلی 5 مورد زیر است: (1) امکان‌سنجی فنی: به بررسی وجود منابع فنی و تخصص لازم برای عملیاتی کردن طرح می‌پردازد. (2) امکان‌سنجی اقتصادی: تمام جوانب مهم در فضای اقتصادی از جمله هزینه‌های و درآمدهای اجرایی شدن طرح را تحلیل می‌کند. این نوع از امکان‌سنجی در واقع به این پرسش پاسخ می‌دهد که آیا سرمایه‌گذاری در این پروژه ارزش‌آفرین است یا خیر؟ (3) امکان‌سنجی قانونی: بررسی می‌کند که پروژه پیشنهادی با الزامات قانونی و مقررات موجود در کشور تناقضی نداشته باشد.

4) امکان‌سنجی عملیاتی: به نحوه حل مسئله و پیاده‌سازی پروژه از لحاظ اجرایی می‌پردازد، جوانب مختلف را در نظر گرفته و الزامات را شناسایی می‌کند تا قادر باشد با تحلیل آنها پروژه را پیاده‌سازی و عملیاتی کند.

5) امکان‌سنجی زمان‌بندی: این نوع امکان‌سنجی معیاری از میزان منطقی بودن برنامه زمانی پروژه است. اگر انجام یک پروژه بیش از حد طول بکشد، پروژه از اهداف خود دور شده و شکست می‌خورد.

انجام هرکدام از انواع امکان‌سنجی‌های اقتصادی باید با مدنظر قرار دادن تمام چالش‌ها و مشکلاتی که ممکن است بر سر راه پروژه قرار گیرند انجام شود. در حالت کلی، انجام این فرآیند شامل مراحل زیر می‌شود:

- تحلیل بازار

- شناسایی و توصیف بازار هدف

- بررسی و ارزیابی رقابت در بازار هدف

- تحلیل اقتصادی

- پیش‌بینی درآمد پروژه

- محاسبه هزینه‌ها

- تجزیه و تحلیل سود حاصل از هزینه

- تحلیل فنی - اقتصادی

مطالعه امکان‌سنجی، موفقیت یا شکست یک ایده کسب و کار بالقوه را مطرح می‌کند. مفید بودن مطالعه بستگی به قدرت پیش‌فرض‌هایی دارد که در تحلیل مطالعه بکار می‌روند. لذا تهیه یک طرح مناسب امکان‌سنجی براساس واقعیت‌های بازار می‌تواند فرصت‌های مطلوب سرمایه‌گذاری را با اطمینان به سرمایه‌گذاران معرفی نماید. بدیهی است که اجرای پروژه‌های پیشنهادی موفق در پیشرفت و توسعه استان تأثیر بسزایی دارند.

اهداف طرح

هدف از انجام این مطالعه، شناسایی فرصت‌های مناسب سرمایه‌گذاری و ارائه آنها به سرمایه‌گذاران بالقوه داخلی و خارجی می‌باشد. مطالعه امکان‌سنجی این اطمینان را به سرمایه‌گذار می‌دهد که پروژه پیشنهادی از نظر قانونی، فنی و اقتصادی امکان‌پذیر بوده و پروژه ارزش سرمایه‌گذاری را دارد. در این راستا لازم است طرح‌های و پروژه‌هایی پیشنهاد شوند که اولاً پیشران توسعه اقتصاد استان باشند و ثانياً جدید و بر مبنای دانش باشند تا در صورت بالفعل شدن بتوانند حداکثر ارزش افزوده ممکن را برای استان ایجاد نمایند.

نتایج مورد انتظار

انتظار می‌رود طرح‌های پیشنهادی و مطالعات امکان‌سنجی آنها نتایج زیر را به همراه داشته باشند:

- ظرفیت تبدیل به پیشران‌های توسعه استان را داشته باشند
- در بخش‌های مختلف اقتصادی بوده و ارزش افزوده بالا ایجاد کنند
- مبنای علمی و پژوهشی داشته باشند
- جدید بوده و در حوزه اقتصاد دانش‌بنیان باشند
- بر مبنای امکانات و ظرفیت‌های استان معرفی شوند
- بر مبنای واقعیات بازار و با پیش‌فرض‌های منطقی تهیه شوند

شرح خدمات درخواستی

بشرح پیوست

مدت زمان پیشنهادی برای اجرای طرح:

9 ماه

هزینه تخمینی انجام پروژه:

نام و نام خانوادگی تأیید کننده امضاء	نام و نام خانوادگی تهیه کننده امضاء
---	--

شرح خدمات درخواستی

الف) شناسایی و تدوین 10 فرصت سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جدید اقتصاد در استان آذربایجان غربی در بخش‌های مختلف اقتصادی از جمله صنعت، معدن، کشاورزی، گردشگری، خدمات، عمران و زیربنایی که استقرار و ایجاد آنها منجر به رشد و توسعه اقتصادی استان و اشتغال پایدار می‌گردد توسط محقق احصاء و ارائه می‌گردد و پس از تأیید کمیته تخصصی، مطالعات امکان‌سنجی فنی و اقتصادی آن به شرح خدمات مندرج در بند (ب) توسط محقق تدوین می‌گردد.

ب) انجام مطالعات امکان‌سنجی فنی و اقتصادی برای 10 عنوان فرصت سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جدید اقتصاد استان آذربایجان غربی:

• تعریف کلی طرح

- هدف‌ها
- اثرات و نتایج مستقیم
- اثرات و نتایج غیرمستقیم

• مطالعه بازار طرح

- انجام تحلیل بازار هدف که مرتبط با طرح مورد نظر است.
- جمع‌آوری اطلاعات که شامل موارد: 1- موارد استفاده از محصولات یا خدمات 2- آمارهایی در رابطه با تولید، واردات، صادرات و مصرف، همراه با درآمد و مصرف سرانه ملی آنها 3- گروه‌بندی خریداران و سلیقه، ذائقه و عاداتشان 4- پراکندگی جغرافیایی بازار، ماهیت رقابتی بازار و روش‌های بازاریابی 5- سیاست‌های اقتصادی کلان دولت و اثرات آن بر روی محصولات یا خدماتی که هدف تولید آنها است 6- در نظر گرفتن امکان تغییر ساختار جمعیتی و یا تغییر توزیع جامعه از نقطه نظر جغرافیایی، سنی و غیره در اثر توسعه اقتصادی
- تعیین میزان تقاضای موجود بازار، تغییرات فصلی، سقف تقاضای بالقوه، تفکیک تقاضای واقعی و پوچ، کشش تقاضا نسبت به قیمت عرضه و کشش تقاضا نسبت به عایدی طرح یا محصول.
- کسب اطلاعاتی حول سازمان فروش و نحوه توزیع، مسائل مربوط به حمل‌ونقل، روش‌های عرضه محصول، احتیاجات خریداران به پشتیبانی پس از فروش، بازاریابی و غیره.
- پیش‌بینی تأثیرات حاصل از سیاست‌های اقتصادی روی بازار هدف مانند حمایت‌های دولت، صرفه‌جویی ارزی، تثبیت قیمت‌ها و معافیت‌های مالیاتی
- آینده‌نگری در زمینه تقاضا

• مساحت و محل طرح با توجه به موارد ذیل

- نسبت کار طلبی به سرمایه طلبی
- بازار فروش، محل تولید، نحوه توزیع
- ملاحظات مالی و قابلیت گسترش مرحله‌ای
- روش‌های تولید و هزینه‌ها در نقاط توزیع
- به علاوه توجیه محل طرح باید ملاحظات زیر را هم مد نظر داشت:
- ✓ کاهش مخارج حمل‌ونقل، یعنی اینکه آیا محل مورد نظر با توجه به منابع تامین مواد اولیه تعیین می‌گردد یا با در نظر گرفتن بازارهای فروش، که مخارج حمل و نقل آنها حداقلی است.
- ✓ وجود منابع و هزینه‌های مربوطه به خصوص مواد اولیه، نیروی انسانی، سوخت، آب و برق و غیره.
- ✓ سایر جوانب تأثیرگذار در انتخاب محل مانند اشتغال، مسکن، بهداشت، آموزش و پرورش، شرایط زندگی، آب و هوای منطقه و غیره.
- ✓ رابطه بین اندازه، محل و حداقل هزینه‌های حمل‌تار رسیدن به بازارهای هدف.

• مهندسی خدمات طرح

- گزینه‌های فنی، انتخاب و تشریح فرایند تولید، نمودار جریان مواد، خصوصیات و مشخصات ورودی‌ها
- شرح اجمالی تجهیزات تولیدی و کمک تولیدی
- ساختمان‌ها و محل آن‌ها در محوطه واحد صنعتی و تأسیسات مربوطه
- نحوه‌ای استقرار ماشین آلات، همراه با نمودارها و شکل‌های توضیحی
- طرح‌های مکمل مهندسی مانند آب آشامیدنی و صنعتی، فاضلاب، منازل مسکونی، خدمات بهداشتی و راه‌سازی و غیره
- کارایی فناوری از نقطه نظر استفاده از منابع
- قابلیت انعطاف پذیری در ظرفیت تولید (امکانات تغییر یا تطبیق خط تولید برای تولید محصولات دیگر و یا تغییر حجم تولید)

• برآورد سرمایه گذاری طرح

- حجم کل و ترکیب سرمایه گذاری ثابت اولیه که خود موارد زیر را شامل می‌شود.
 - ✓ هزینه تحقیقات اولیه و مطالعات مرتبط با طرح
 - ✓ مخارج ثبت و سایر اقلام مربوط به عملیات اداری آن
 - ✓ هزینه‌های مربوط به زمین، سرقفلی و سایر منابع رهنی
 - ✓ هزینه خرید ماشین آلات و ابزار تا رسیدن به محل کارخانه و هزینه نصب آن‌ها
 - ✓ هزینه‌های ساختمانی و تأسیساتی و همین‌طور هزینه کارهای ساختمانی مکمل مثل جاده و پل و سد و بندهای کوچک
 - ✓ هزینه سازمان و تشکیلات لازم برای پیاده کردن طرح
 - ✓ هزینه‌های مهندسی و اداری در حین دوره ساخت
 - ✓ مخارج نصب و راه‌اندازی ماشین آلات طرح
 - ✓ هزینه‌های پیش‌بینی نشده مانند خرابی‌ها، کارهای اضافی و تعدیل‌ها
 - ✓ هزینه بهره‌های مختلف در خلال دوره ساختمانی
- اجرای برآورد سرمایه در گردش لازم طرح
- ترکیب سرمایه گذاری از لحاظ ارزی و ریالی
- تهیه برنامه زمان بندی پیاده کردن طرح و سرمایه گذاری‌های مربوط به آن

• بودجه بندی و دسته‌بندی اطلاعات برای ارزیابی طرح

- برآورد نسبت درآمدها و هزینه‌های سالیانه بر اساس قیمت‌های بازار، سود و هزینه تولید در هر واحد محصول در خلال یک سال عادی
- اقدام به تعیین نقطه سر به سر با توجه به آلترناتیوهای زیر:
 - ✓ درصد استفاده از ظرفیت تولیدی
 - ✓ هزینه ورودی‌های اصلی
 - ✓ قیمت فروش محصول مورد نظر در طرح توجیهی
- طبقه بندی و دسته کردن اطلاعات مناسب برای تنظیم بودجه طرح شامل:
 - ✓ بودجه نیروی انسانی بر اساس برآوردهایی که در فصل مهندسی انجام گرفته است همراه با تخمین پایه حقوق و دستمزد
 - ✓ بودجه مواد مختلف مورد نیاز برای عملیات و نگهداری و تعمیرات، همراه با منابع عرضه مواد و قیمت‌ها
 - ✓ بودجه برق، آب، سوخت و سایر سیالات و سایر عوامل لازم برای عملیات و تعمیر و نگه‌داری
 - ✓ توضیح کامل درباره نحوه محاسبه استهلاک و از دور خارج شدن تجهیزات
 - ✓ شرح نحوه محاسبه هزینه‌های حمل و نقل
 - ✓ سایر اطلاعات لازم که بستگی به سرشت طرح و ملاحظات محلی دارد
- و سایر اطلاعاتی که ممکن است در ارزیابی طرح استفاده شوند.

• ارزیابی و تعیین شاخص‌های مالی و اقتصادی طرح

- قیمت تمام شده
- نقطه سر به سر
- دوره برگشت
- نرخ بازده ساده
- ارزش خالص فعلی

- نسبت منافع به هزینه‌ها
- نرخ بازده داخلی
- صرفه‌جویی ارزی
- اشتغال
- ارزش افزوده
- قیمت سایر منابع نظیر نیروی کار، ارز، سرمایه
- مصرف جمعی
- منافع غیر مستقیم
- توان تولید ارز
- ارزش خالص فعلی طرح

ج) ملاحظات

- تایپ، تنظیم و ویرایش کل نتایج و ارائه در قالب فایل word
- به روزرسانی مطالعات امکانسنجی شده در فواصل زمانی 6 ماهه تا 2 سال پس از تحویل مطالعات مزبور
- ارائه فایل کامفار نسخه نهایی تمامی طرح‌ها
- کلیه ضوابط استقرار و زیست محیطی در مطالعات برای هر طرح ارائه شود